

Joseph's Colored Dreamcoat: The Backstory to the Egyptian Exile
Dr. Michelle Levine, Stern College for Women

1. Talmud-Raba b. Mehasia also said in the name of R. Hama b. Gorias in Rab's name: A man should never single out one son among his other sons, for on account of the two sela's weight of silk, which Jacob gave Joseph in excess of his other sons, his brothers became jealous of him and the matter resulted in our forefathers' descent into Egypt.

2. Midrash-The Caesar sent for Rabban Shimon b. Gamliel and his colleagues. He asked them, "What is the law regarding someone who steals a Jew and sells him?" They responded, "He shall be put to death." "If so, you deserve death. Accept the heavenly decree upon yourselves." They said to him, "Why?" He answered, "On account of Joseph's brothers selling Joseph"... They responded, "Joseph's brother sold their brother, but what is our sin and why kill us?" He said to them, "Were Joseph's brothers alive today, I would imprison them and bring them to justice. Seeing as they are not alive, I will pass the verdict to you, for you are equal to Joseph's brothers in his sale." ...R. Yishmael said, "When I came and gave this testimony from the Throne of Glory...they were studying in depth the laws of Pesach

3. Genesis 37-This, then, is the line of Jacob: At seventeen years of age, Joseph tended the flocks with his brothers, as a helper to the sons of his father's wives Bilhah and Zilpah. And Joseph brought bad reports of them to their father. ³Now Israel loved Joseph best of all his sons, for he was the child of his old age; and **he had made him an ornamented tunic.** ⁴**And when his brothers saw that their father loved him more than any of his brothers, they hated him** so that they could not speak a friendly word to him. ⁵Once Joseph had a dream which he told to his brothers; and they hated him even more. ⁶He said to them, "Hear this dream which I have dreamed: ⁷There we were binding sheaves in the field, when suddenly my sheaf stood

1. מס' שבת, י:ב- ואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב: לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים, שבשביל משקל שני סלעים מילת שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו - נתקנאו בו אחיו, ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים.

2. אוצר מדרשים (אייזנשטיין) עשרה הרוגי מלכות -ושלח [הקיסר] אחר רבן שמעון בן גמליאל וחביריו ואמר להם מי שגנב איש מבני ישראל והלך ומכרו מה דינו? אמרו לו חייב מיתה, אמר להם אם כן אתם חייבים מיתה, קבלו על עצמכם דין שמים. אמרו לו למה, אמר להם בשביל אחי יוסף שמכרו את יוסף דכתיב וימכרו את יוסף (בראשית ל"ז כ"ח)... אמרו לו אם אחי יוסף מכרו אחיהם אנו מה פשענו ולמה תהרוג אותנו. אמר להם אם היו אחי יוסף היום בחיים הייתי תופשם ועושה בהם דין, עכשיו שאינם בחיים אעשה בכם דין שאתם שקולים כאחי יוסף במכירתו... א"ר ישמעאל כשבאתי והעדתי עדות זו מלפני כסא הכבוד... והיו יושבים ועוסקין בהלכות פסח

3. בראשית, פרק לז: אלה תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את אחיו בצאן והוא נער את בני בלחה ואת בני זלפה נשי אביו ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם: (ג) וישראל אהב את יוסף מפל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים: (ד) ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מפל אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם: (ה) ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנאו אתו: (ו) ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי: (ז) והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תספינה אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי: (ח) ויאמרו לו אחיו המלך תמלך עלינו אם משול

up and remained upright; then your sheaves gathered around and bowed low to my sheaf.”⁸ His brothers answered, “Do you mean to reign over us? Do you mean to rule over us?” And they hated him even more for his talk about his dreams.

.4 Ketonet Passim: Rashbam- a coat. Rashi- A garment of fine wool. Midrash- a garment with long sleeves, reaching the full length of the arm. Targum- a colored garment. Radak- the garment was made of different strips the length of the arm, each one a different color

.5 2 Samuel 13- Tamar was wearing an ornamented tunic, for maiden princesses were customarily dressed in such garments.

.6 Shadal- This was long coat, covering the arms and legs, and it was a sign of freedom and stature that he did not have to do work with his hands. Seforno- this garment indicated that he was a supervisor over the household and the field

.7 R. Behaye- This was superior garment, like the garment of the High Priest, and therefore, the brothers were jealous of him.

.8 Ramban- [Aaron] would be glorious and resplendent in these honorable garments...for they are attire of royalty, for kings in the time of the giving of the Torah wore such garments, as in the case of Joseph's *ketonet passim*, a garment that was embroidered with a pattern of stripes, as the High Priest wears. Jacob dressed Joseph like a son of the kings of old.

תְּמַשְׁלֵל בָּנוּ וַיִּוָּסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל חִלְמֹתָיו וְעַל דְּבָרָיו

.4 כַּתְנַת פְּסִים (לז:ג) — רשב"ם - פְּסִים -

מעיל: רש"י- פְּסִים - לשון כלי מלת כמו כרפס ותכלת (אסתר א:ו). **בראשית רבה פד:ח-** פְּסִים שהיתה מגעת עד פס ידו **תרגום יונתן-ועבד ליה פרגוד מצוייר: רד"ק-** פְּסִים - מענין פס ידיו, והיתה הכתונת עשויה פס אחד מצבע אחד ופס אחד מצבע אחר... והיתה הכתונת נאה וזה היה גורם לו שישנאו אותו מלבד שהיה מדבר עליהם רע אל אביהם.

.5 ספר שמואל ב פרק יג יח) וְעָלְיָהּ כְּתוֹנֶת פְּסִים פִּי כֹן תִּלְבָּשֶׁן בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ הַבְּתוּלֹת מְעִילִים רלב"ג: כַּתְנַת פְּסִים - לבוש מצבעים מתחלפים

.6 שד"ל על בראשית לז:ג- כַּתְנַת פְּסִים- שהיתה מגעת עד פס ידו ועד פס רגלו. . . ואורך הבגדים הוא סימן שיחרור וגדולה שאינו צריך לעשות מלאכה. **ספורנו** -ועשה לו כתונת פְּסִים. לאות שיהיה הוא המנהיג בבית ובשדה

.7 רבינו בחיי על בראשית פרק לז פסוק ג ועשה לו כַּתְנַת פְּסִים - בגד מעולה היה, כענין שכתוב וכתונת תשבץ, ועליו נתקנאו אחיו. **ספר שמות פרק כח ד)** וְאַלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂוּ חֹשֶׁן וְאַפֹּדֶרֶת וְיָמְעִיל וְכַתְנַת תְּשַׁבֵּץ מְצַנְפֶּת וְאַבְנֵי עֶשֶׂו בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֶחָיִךְ וּלְבָנָיו לְכַהֵנוּ לִי

.8 רמב"ן על שמות פרק כח פסוק ב-לכבוד ולתפארת שיהיה נכבד ומפואר במלבושים נכבדים ומפוארים... כי אלה הבגדים לבושי מלכות הן, כדמותן ילבשו המלכים בזמן התורה, כמו שמצינו בכתנת ועשה לו כַּתְנַת פְּסִים שפירושו מרוקמת כדמות פְּסִים, והיא כַּתְנַת תְּשַׁבֵּץ כמו שפירשתי, והלבישו כבן מלכי קדם

9. Genesis 41- And removing his signet ring from his hand, Pharaoh put it on Joseph's hand; and he had him dressed in robes of fine linen, and put a gold chain about his neck.

.10 Keli Yakar- Reuben forfeited his firstborn status and this was now transferred to Joseph. The *ketonet passim* signified that he was taking over the spiritual work of the firstborn, as a kohen. That is why he is called "son of my old age", as if he is the eldest and the firstborn among all the brothers.

.11 Ramban- Joseph was "the son of his old age," because he served Jacob who was elderly, never leaving his side while the rest of his brothers continued to be shepherds.

Malbim- Therefore, Jacob made for him a *ketonet passim*, a special garment in which to serve his father honorably, parallel to the way that Esau served Isaac.

12. Genesis 37- ²³When Joseph came up to his brothers, they stripped Joseph of his tunic, the ornamented tunic that he was wearing, ²⁴and took him and cast him into the pit. The pit was empty; there was no water in it. ²⁵Then they sat down to a meal. Looking up, they saw a caravan of Ishmaelites coming from Gilead, their camels bearing gum, balm, and ladanum to be taken to Egypt. ²⁶Then Judah said to his brothers, "What do we gain by

9. בראשית, פרק מא מב) וַיִּסֶר פְּרֻעָה אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ בְּגָדֵי־שָׁשׁ וַיִּשֶׂם רֶבֶד הַזָּהָב עַל־צַוְאָרוֹ:

10. כלי יקר על בראשית פרק לו פסוק ג
ועשה לו כתונת פסים. נראין הדברים אחר שכבר בלבל ראובן יצועי אביו נטלה ממנו הבכורה, ועכשיו מסרה ליוסף, ועל שם זה עשה לו כתונת פסים לפי שהעבודה בבכורות והיה הבכור כהן לא-ל עליון על כן עשה לכבוד ולתפארת כתונת זה דומה לבגדי כהונה שהיה בהם כתונת תשבץ, ואולי שעל זה נאמר כי בן זקנים הוא לו כאילו היה הוא הזקן והבכור שבכל בניו, לכך נאמר לו, כי באמת לא היה הזקן שבכולם

11. רמב"ן בראשית לז:ג והנראה בעיני כי מנהג הזקנים שיקחו אחד מבניהם הקטנים להיות עמו לשרתו, והוא נשען על ידו תמיד לא יפרד ממנו, והוא נקרא לו בן זקוניו בעבור שישרתו לזקוניו, והנה לקח יעקב את יוסף לדבר הזה והיה עמו תמיד, ועל כן לא ילך עם הצאן ברעותם במקום רחוק:
מלבי"ם- ולכן עשה לו כתנת פסים, כי יתר הבנים שהיו תמיד בשדה עם הצאן לבשו כדרך הרועים, אבל הוא שעמד בבית לפני אביו היה צריך ללבוש בגדי כבוד לכבוד אביו, וכמ"ש במדרש בעשו כשעמד לשמש לפני אביו לבש בגדים יקרים לכבוד אביו, שזה מחביבת מצות כבוד, ולכוננה זו עשה לו הכתנת הזאת:

12. בראשית לז- כג) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר בָּא יוֹסֵף אֶל אָחָיו וַיִּפְשִׁטוּ אֶת יוֹסֵף אֶת כְּתֹנֶתוֹ אֶת כְּתֹנֶת הַפְּסִים אֲשֶׁר עָלָיו: (כד) וַיִּקְחֵהוּ וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַבְּרָה וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם: (כה) וַיִּשְׁבוּ לֶאֱכֹל לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה אַרְחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגְּלָעָד וּגְמָלֵיהֶם נִשְׂאִים נִכְאֹת וּצְרִי וְלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרַיִם: (כו) וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל אָחָיו מַה בָּצַע כִּי נִהְרַג אֶת אָחֵינוּ

killing our brother and covering up his blood? ²⁷Come, let us sell him to the Ishmaelites, but let us not do away with him ourselves. After all, he is our brother, our own flesh.” His brothers agreed. ²⁸When Midianite traders passed by, they pulled Joseph up out of the pit. They sold Joseph for twenty pieces of silver to the Ishmaelites, who brought Joseph to Egypt ... ³¹Then they took Joseph’s tunic, slaughtered a kid, and dipped the tunic in the blood. ³²They had the ornamented tunic taken to their father, and they said, “We found this. Please examine it; is it your son’s tunic or not?” ³³He recognized it, and said, “My son’s tunic! A savage beast devoured him! Joseph was torn by a beast!” ³⁴Jacob rent his clothes, put sackcloth on his loins, and observed mourning for his son many days.

.13 Rashi- They removed his undergarment and the *ketonet passim* that his father had given to him additional to those of his brothers.
Ohr ha-Chayim- If so, the text should have said, that his upper *ketonet passim* was removed first, then his undergarment. But, initially, the brothers did not intend for Joseph to be thrown into the pit naked, but only to remove the ornamented tunic from him. But out of their great anger and hatred, they did not remove his garment gently, but with such cruelty that they also removed the undergarment with it.

.14 Seforno- They used a razor to cut the *ketonet passim* so that it looked like it had been torn by wild animals.

וְכִסְּנוּ אֶת דָּמוֹ: (כז) לָכוּ וְנִמְכְּרֵנוּ לְיִשְׁמָעֵאלִים וְיָדְנוּ אֶל תְּהִי בּוֹ כִּי אֲחִינוּ בְּשָׂרֵנוּ הוּא וְיִשְׁמְעוּ אֲחֵינוּ: (כח) וַיַּעֲבְרוּ אֲנָשִׁים מִדְּיָנִים סֹחְרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת יוֹסֵף מִן הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת יוֹסֵף לְיִשְׁמָעֵאלִים בְּעֵשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת יוֹסֵף מִצְרַיִמָּה...: (לא) וַיִּקְחוּ אֶת כְּתֹנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שְׂעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכְּתֹנֶת בַּדָּם: (לב) וַיִּשְׁלְחוּ אֶת כְּתֹנֶת הַפְּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת מִצְאָנוּ הֵכֵר נָא הַכְּתֹנֶת בְּנֵךְ הוּא אִם לֹא: (לג) וַיִּכְיֶרְהָ וַיֹּאמֶר כְּתֹנֶת בְּנֵי חַיָּה רָעָה אֲכָלְתָּהּ טָרֵף טָרֵף יוֹסֵף: (לד) וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׂמֹלְתָיו וַיִּשֶׂם שָׂק בְּמַתְּנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל בְּנוֹ יָמִים רַבִּים

13. רש"י על בראשית פרק לז פסוק כג את כתנתו - זה חלוק: את כתונת הפסים - הוא שהוסיף לו אביו יותר על אחיו

אור החיים על בראשית פרק לז פסוק כג
ויפשיטו את יוסף וגו' לפי פשט הכתוב אומרו כתנתו היא החלוק, כתונת הפסים היא לבוש העליון שעשה לו אביו, ולפי זה היה להקדים הפשט לבוש העליון שהוא כתונת הפסים ולהבין כוונת הכתוב יש לדקדק עוד למה לא אמר ואת כתונת הפסים:
אכן כוונת הכתוב היא שהאחים לעולם לא רצו להפשיטו לחלוטין ולהניחו ערום אלא להסיר מעליו כתונת הפסים שבה היתה הקנאה בו, ומודיע הכתוב כי כשהסירו כתונת הפסים ברוב הכעס והשנאה לא דקדקו להסיר אותה במיתון ובנחת רוח, אלא בשנאה גדולה ובכל כך אכזריות עד שהסירו עמה גם הכתונת שהיא החלוק וזה הוא שיעור הכתוב ויפשיטו את יוסף פירוש לא נשאר כי אם גופו של יוסף ערום, כי הסירו את כתנתו שהיא החלוק עם כתונת הפסים כשהסירו מעליו בלא כוונה

14. ספורנו בראשית פרק לז פסוק לב וישלחו את כתונת הפסים. העבירוה בשלח כדי שתהיה נראית קרועה על ידי חיות רעות:

15 Genesis 42- ⁸For though Joseph recognized his brothers, they did not recognize him. ⁹Recalling the dreams that he had dreamed about them, Joseph said to them, “You are spies, you have come to see the land in its nakedness.” ... ²¹They said to one another, “Alas, we are being punished on account of our brother, because we looked on at his anguish, yet paid no heed as he pleaded with us. That is why this distress has come upon us.”

Ramban- The brothers regarded their cruelty toward Joseph as deserving greater punishment than the sin of the sale itself, for their own brother, their flesh, was begging and pleading before them, and they showed no mercy to him

16. Genesis 45- ⁴Then Joseph said to his brothers, “Come forward to me.” And when they came forward, he said, “I am your brother Joseph, he whom you sold into Egypt. ⁵Now, do not be distressed or reproach yourselves because you sold me hither; it was to save life that God sent me ahead of you. ⁶It is now two years that there has been famine in the land, and there are still five years to come in which there shall be no yield from tilling. ⁷God has sent me ahead of you to ensure your survival on earth, and to save your lives in an extraordinary deliverance. ⁸So, it was not you who sent me here, but God; and He has made me a father to Pharaoh, lord of all his household, and ruler over the whole land of Egypt.

17 Shemot, 1- ⁷But the Israelites were fertile and prolific; they multiplied ... ⁸ A new king arose over Egypt who did not know Joseph. Rashi- who pretended not to know of Joseph

18 Midrash- When Joseph died, they stopped performing the circumcision and said, let us be as Egyptians. Thereupon, God turned the love that the Egyptians had for them into hatred.
Keli Yakar- After Joseph, his brothers, and that whole generation died out, that is, the righteous ones who had protected them, from then on, Israel became lowered like insects, who crawl on the ground, in the eyes of the Egyptians.

15. בראשית, פרק מב ח) וַיִּכְר יוֹסֵף אֶת־

אָחִיו נְהָם לֹא הִפְרָהוּ: ט) וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת־
הַחֲלֻמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִרְגָּלִים
אַתֶּם לָרְאוֹת אֶת־עֵרְוַת הָאָרֶץ בְּאַתְּמָם. . . . כּא)
וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו אֲכַל אֲשָׁמִים אָנְחָנוּ עַל־
אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוּ אֵלֵינוּ
וְלֹא שָׁמַעְנוּ עַל כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת:

רמב"ן בראשית פרק מב פסוק כא אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו - חשבו להם האכזריות לעונש גדול יותר מן המכירה, כי היה אחיהם בשרם מתחנן ומתנפל לפניהם ולא ירחמו

16. בראשית פרק מה ד) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־

אָחִיו גָּשׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגְשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אַחֵיכֶם
אֲשֶׁר מָכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרַיִם: ה) וַעֲתָה אֵל תַּעֲצֹבוּ
וְאֵל יַחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מָכַרְתֶּם אֹתִי הַנְּהָה כִּי לְמַחֲיָה
שָׁלַחֲנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם: ו) כִּי זֶה שְׁנַתִּים הָרַעַב
בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חֲמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין חֲרִישׁ
וְקָצִיר: ז) וַיִּשְׁלַחֲנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לְשׁוּם לָכֶם
שְׂאֵרִית בְּאָרֶץ וְלִהְיֹת לָכֶם לְפָלִיטָה גְּדֹלָה: ח) וַעֲתָה
לֹא אַתֶּם שָׁלַחְתֶּם אֹתִי הַנְּהָה כִּי הָאֱלֹהִים
וַיִּשְׁמַנֵּי לְאָב לִפְרֻעָה וְלְאֲדוֹן לְכָל בֵּיתוֹ וּמִשְׁלַל
בְּכָל אָרֶץ מִצְרַיִם:

17. ספר שמות, פרק א ובני ישראל פרו

וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ... ח וַיִּקֶּם מֶלֶךְ־חָדָשׁ עַל־מִצְרַיִם
אֲשֶׁר לֹא־יָדַע אֶת־יוֹסֵף רש"י -אשרי לא ידע -
עשה עצמו כאלו לא ידע:

18. מדרש רבה שמות פרשה א פסקה ח

כשמת יוסף הפרו ברית מילה אמרו נהיה
כמצרים. . . וכיון שעשו כן הפך הקב"ה האהבה
שהיו המצריים אוהבין אותן לשנאה
כלי יקר על שמות פרק א פסוק ז שאחר שמת
יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא הצדיקים שהיו
מגינים עליהם, מאז נעשו שפלים כשרצים זוחלי
עפר בעיני המצריים לכך נאמר וישרצו:

--	--

